

tilgodeser egne interesser til skade for forbrugerne og andre brugere af elnettet.

Bestemmelsen går desuden ikke ud på at overføre ejendomsret fra de berørte virksomheder til det offentlige eller andre.

Med hensyn til intensiteten af indgrebet bemærkes følgende:

Bestemmelsen vedrører virksomheder, som i dag er undergivet hvile i sig selv-princippet, og må ses i sammenhæng med lovudkastets øvrige regler, som bl.a. indebærer, at hvile i sig selv-princippet ophæves for elproduktionsvirksomheder. Dette forventes at medføre en værdistigning på produktionsanlæggenes markedsværdi. Denne stigning vil kunne komme ejerne til gode, i det omfang de efter de gældende regler i elforsyningsloven kan råde over salgssummen, jf. herved lovudkastets § 74, stk. 3.

Bestemmelsen er desuden ikke til hinder for salg til andre elforsyningsvirksomheder. Bestemmelsen har derfor ikke karakter af et generelt salgsforbud.

Særligt for kommunernes vedkommende må det også indgå i vurderingen, at kommunal fortjeneste på salg af ejerandele i elforsyningsvirksomheder allerede i dag reduceres med et tilsvarende beløb i det statslige bloktilskud, jf. § 10 b i den gældende elforsyningslov.

Lovgivningen indeholder endelig en række eksempler på regler, hvor ejerstrukturen reguleres, herunder gennem en begrænsning af den personkreds, som en virksomhed på det pågældende område kan afhændes til. Der henvises herved til pkt. 4.3.2.2 ovenfor.

På den anførte baggrund må det efter Justitsministeriets opfattelse antages, at bestemmelserne i lovudkastets § 38, stk. 1 og 2, ikke indebærer ekspropriation.

Det tilføjes, at det ikke er korrekt, når advokat Claus Høeg Madsen i sit notat af 22. april 1999 anfører, at bestemmelsen i lovudkastets § 38, stk. 2, afskærer »de nuværende distributionsvirksomheder fra at eje mere end 15% af en netvirksomhed, transmissionsvirksomhed eller systemansvarlig virksomhed« (notatets side 3). Efter lovudkastet vil de nuværende distributionsvirksomheder ikke skulle opløses, men vil kunne fortsætte som netvirksomheder.

5.3.4. Lovudkastets § 36, stk. 1

Efter lovudkastets § 36, stk. 1, må en netvirksomhed ikke afstå ejerandele i en elproduktions-

virksomhed til en virksomhed, hvori netvirksomheden direkte eller indirekte besidder ejerandele. Det samme gælder i forhold til en virksomhed, som direkte eller indirekte er helt eller delvis ejet af en virksomhed, der tillige direkte eller indirekte besidder ejerandele i netvirksomheden.

I vurderingen af, om dette forbud vil udgøre ekspropriation, må det efter Justitsministeriets opfattelse – ud over forbudets generelle karakter som led i en omfattende elreform – navnlig indgå, at forbudet har til formål dels at opretholde den ejerstruktur, der følger af lovudkastets § 97, stk. 2, dels at sikre, at forbrugerne får andel i den gevinst, som realiseres ved et salg, og som elforsyningsvirksomhederne efter de gældende regler ikke frit må råde over.

Hertil kommer, at der vil blive dispenseret fra forbudet med hensyn til den del af virksomhedens værdi, som ejerne frit kan råde over efter de gældende regler i elforsyningsloven, jf. lovudkastets § 36, stk. 2.

Bestemmelsen går desuden ikke ud på at overføre netselskabernes ejendomsret til det offentlige eller forbrugerne.

Endelig er der alene tale om et forbud mod salg til nærtstående virksomheder. En netvirksomhed vil således fortsat kunne afhænde elproduktionsvirksomheder til virksomheder, der ikke ligger inden for samme ejerkreds. Hertil kommer, at gennemførelse af lovudkastets regler om ophævelse af hvile i sig selv-reglerne for virksomhed med elproduktion som tidligere nævnt forventes at medføre en værdistigning i elproduktionsanlægges markedsværdi, som også vil komme ejerne af produktionselskaberne til gode i det omfang, de efter de gældende regler i elforsyningsloven kan råde over salgssummen, jf. herved lovudkastets § 74, stk. 3.

På den anførte baggrund må det efter Justitsministeriets opfattelse antages, at bestemmelsen i lovudkastets § 36, stk. 1, ikke vil have ekspropriativ karakter.

5.3.5. Lovudkastets §§ 40-43

Efter lovudkastets § 40, jf. §§ 41-42, skal flertallet af en netvirksomheds bestyrelsesmedlemmer vælges af forbrugere i netvirksomhedens forsyningsområde eller af en eller flere kommuner i forsyningsområdet.

For forsyningspligtige virksomheder gælder det, at en tredjedel af bestyrelsesmedlemmerne